

ETCETERA

Driemaandelijks tijdschrift over theater en aanverwante disciplines.
Verschijnt 15 maart,
15 juni, 15 september en
15 december

Omslag

Un malheureux vêtu de noir Van Vlijmen/ Thielemans Foto : J. Pieper

Hoofdredactie

Luk Van den Dries

Redactie

Hildegard De Vuyst, Erwin Jans, An-Marie Lambrechts, Johan Thielemans, Marianne Van Kerkhoven

Secretariaat

Dirk Verstockt

Aan dit nummer werken mee

Alexander Baervoets, Sigrid Bousset, Johan Calens, Paul Corthouts, Dirk Pauwels, Rud Vanden Nest, Maarten Van Steenberghe, Bert Van Uytzel, Katie Verstockt

Eindredactie

Erwin Jans, Dirk Verstockt

Zetwerk en vormgeving

Theaterpublicaties vzw, Chris Lodewyckx, Erwin Jans, Dirk Verstockt

Advertentiewerving

An Van Den Broeck,
Dienst Cultuur Promotie
Naamsestraat 9-11,
1000 Brussel
02/513.82.52

Filmaanmaak

Aero Physics
Neerstraat 26, 1743 Sint-Martens-Bodegem

Drukwerk

Indruk, Kasteellaan 275,
9000 Gent

Abonnementen

kunnen ingaan bij elk nummer; een jaarabonnement (4 nummers) kost 780 fr. of fl. 45 (C.J.P. en +65 : 700 fr. of fl. 42); een steunabonnement (8 nummers) kost 2.000 fr. of fl. 120; te storten op KB-rekening nummer 433-1069951-66 van Etcetera,

Abonnementendienst, Anspachlaan 141-143, 1000 Brussel; voor Nederland : Amrobank 47.29.50.312

Losse nummers

kosten 220 fr. of fl. 14

ETCETERA

Driemaandelijks, nummer 32, jaargang 8, december 1990

I N D I T N U M M E R

Geld

Kan geld iets over kunst zeggen? Dirk De Schutter onderwerpt Paul De Grauwes boek *De Nachtwacht in het donker* aan een kritische lezing. Marianne Van Kerkhoven stelt dat ieder kunstbeleid een gevoeligheid moet ontwikkelen voor de innerlijke wegen van de kunstenaar. **Pag. 2**

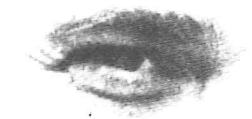

Need

Jan Lauwers is met de Needcompany aan zijn derde regie toe. In tegenstelling tot het collagewerk van *Need to know* en *Ça va*, boog Lauwers zich dit keer over een bestaande theatertekst: Shakespeares *Julius Caesar*. Een gesprek met de regisseur en twee van de acteurs: Dirk Roofthoof en Mil Seghers. **Pag. 8**

BMC

In eigen land bracht Blauwe Maandag Compagnie Strindbergs *Voader* in een regie van Luc Perceval. Guy Joosten encenseerde John Hopkins' *Losing Time* in een coproductie met De Voorziening te Groningen. Luk Van den Dries zag beide producties en brengt verslag uit. **Pag. 16**

Love

Peter Halasz en zijn Love Theatre deden met hun laatste werk *She who once was the helmet-makers' beautiful wife* ook Vlaanderen aan, slechts enkele dagen voordat het gezelschap na vijftien jaar emigratie opnieuw in hun geboorteland Hongarije zou spelen, om daarna terug te keren naar New York. Een interview. **Pag. 28**

En verder ook nog :

Dossier Theaterfotografie : Dirk Lauwaert, **pag. 23**

Un malheureux vêtu de noir : Rud Vanden Nest *heureux*, **pag. 34**

Theatertekst : Gerardjan Rijnders' *Ballet*, **pag. 38**

Kunstbeleid en Kunstonderwijs : kunstzinnig of ideologisch? **pag. 52**

In de Kroniek : Bruzzle '90, Trisha Brown in deSingel, Dirk Van Dijk (*De Mensenslingen*), Franz Marijnen/KVS (*Lange dagreis in de nacht*), De Tijd (*Casanova*), Het Zuidelijk Toneel (*Het Zuiden*), Het Raamtheater (*Antigone*), Malpertuis (*Bedrog*), Arca (*1000 Rozen*), TNB (*Germania Tod in Berlin*). Video : *Dance/I think the body likes to move*. Boek : *Achterland, gesprekken met choreografen*. Gelezen en Gebeurd, **pag. 56**. Voor het overige : Een gelukkig 1991 voor zo ver als mogelijk.

Eenvouds verlichte waters

Hoe sterf je vandaag in theater? Met bloed, gereutel, de laatste hoofdknik? Nee, gewoon met doodse stilte. Eindeloos duurt die stilte in *Julius Caesar* van Needcompany. Hoe Mil Seghers daar dan staat, stervend, recht op zijn belachelijk verhoogde, rustig, ontspannen, en tegelijk met een vanzelfsprekende kracht. En hoe hij het stil laat worden vanbinnen, hoe de wereld langzaam ophoudt. Ijzingwekkend. Enkele lange minuten bestaat het theater niet meer. *Niemand beweegt, auf einer Fläche nichts*. En tegelijk bestaat het enkel als theater. In zijn meest kernachtige vorm. Want het vindt voor een toestand (de dood) een nieuw teken, even simpel als verbluffend treffend. Dit mooiste moment in het nog jonge seizoen wordt enkel geëvenaard in *Voader* van Blauwe Maandag. Opnieuw dat sterven. Bij Strindberg met veel pathos en zuurderig zelfmedelijden. De laatste aria, bijna als in de opera. Perceval laat dit al te slappe vlees weg, en tast naar de essentie. Hoe Jacob Beks zich ontkleedt, recht op een zwarte sofa, hoe hij dan gaat liggen en zich omdraait. Ademenemend. En dan die lange scheet. De laatste ademstoot, vanachter. Wars van het gekijkte doodsbild, dwars op elke conventie terzake, presenteert Perceval de dood in zijn relative-rende schraalheid. *The way to dusty death*. Een ontnuchterend teken, even helder als hard. Een lange stilte en een gerekte scheet. Het voor de levenden, en dus ook voor het theater, meest onvoorstelbare, de dood, krijgt in twee zeer relevante en eigentijdse producties, een nieuwe uitdrukking. Heel verschillend en op een bepaalde manier ook weer gelijk, wordt het medium van ballast ontlast, op zoek naar een nieuw spreken, een krachtige taal. Eenvouds verdicht theater.

Luk Van den Dries

ETCETERA

is een uitgave van Theaterpublicaties vzw
Verantwoordelijke uitgever
Dirk Verstockt,
Onderrichtstraat 64,
1000 Brussel

Redactie en administratie

Anspachlaan 141-143,
1000 Brussel
Tel. 02/511.24.60
Fax : 02/514.19.13

THEATER
PUBLIKATIES
PUBLIKATIES
THEATER